A4 bij gesprek onderhandelaars - achtergrond Programma Bruggen en Kademuren

1. **Middelen Coalitieakkoord 2019 en Herstelplan 2020**
2. **Wat heeft het programma gerealiseerd met de vrijgemaakte middelen?**

Ad 1. Middelen Coalitieakkoord ' Een nieuwe lente en een nieuw geluid' en herstelplan 'Samen sterker uit de crisis'
De aanpak van achterstallig onderhoud van bruggen en kademuren is onderdeel van het begrotingsprogramma 2. Verkeer, vervoer en Waterstaat. Er zijn geen incidentele intensiveringen en/of (structurele) bezuinigingen overeengekomen bij het coalitieakkoord en het herstelplan.

Voor het herstel van bruggen en kademuren is in totaal ruim € 457 miljoen aan investeringsruimte en € 206 miljoen in de exploitatie vrijgemaakt, waarmee de aanpak van het achterstallig onderhoud aan bruggen en kademuren een flinke impuls heeft gekregen. Door het onderzoek en het herstel programmatisch aan te pakken en in grotere projecten te bundelen, kan een groter deel van de investeringen worden geactiveerd op de balans en efficiënter worden gewerkt. Bij de uitwerking van het herstelplan 'Samen sterker uit de crisis' is besloten het creëren van werkgelegenheid voor de Amsterdammers en de regio voorop te stellen. Dit door geplande investeringen te versnellen en te koppelen aan een werkgelegenheidsprogramma en door extra en sneller investeringen te doen. In dit kader werd besloten de aanpak van het achterstallig onderhoud aan bruggen en kademuren onverminderd door te zetten en tegelijkertijd te werken aan versnelling. De grote meerjarige contracten die zijn afgesloten binnen het programma dragen bij aan stabiele werkgelegenheid en bieden ruimte voor social return en sociaal opdrachtgeverschap.

Totaal is er afgelopen collegeperiode € 663 mln. beschikbaar gesteld. Met deze middelen zijn de investeringen opgang gebracht en onder andere tientallen projecten in voorbereiding en uitvoering genomen. Er is een stevige organisatie opgebouwd en een robuust veiligheidsproces ingericht, zie ook ad 2. De resultaten tot nu laten zien dat de veiligheidsaanpak werkt, en dat het onderzoeksprogramma en de programmatische vernieuwingsaanpak met langjarige overeenkomsten met marktpartijen en kennisinstellingen aanslaat. Tot en met het 1e kwartaal van 2022 zijn ruim 200 veiligheidsmaatregelen getroffen en zijn naar verwachting de meeste rotte appels veilig gesteld. Het uitvoeringsprogramma voor 2022, dat in mei aan de raad ter instemming wordt aangeboden, laat zien dat er flinke stappen in de goede richting worden gezet met het opschalen van het vernieuwen van de bruggen en kademuren. Dit jaar vernieuwen we substantieel meer bruggen en meters kademuur dan in de jaren hiervoor. Het komende jaar gaan we meer resultaten zien van hoe we met de PBK Academy sociale impact realiseren in de stad met educatie, werk en kunst en cultuur. Zo wordt door een van onze opdrachtnemers een Bouw- en Infratraject gestart voor werkzoekenden met een afstand tot de arbeidsmarkt, geven collega's gastlessen in het onderwijs en gaan we de samenwerking aan met het Amsterdam Light Festival.

Dat de slechtste constructies zijn veilig gesteld, neemt niet weg dat de veiligheidsaanpak nodig blijft. Daarnaast staan we voor een grote herstelopgave. Voor de jaren na 2022 ontbreekt financiële zekerheid. De investeringsraming gebaseerd op de tot nu toe gehanteerde werkwijze tot en met 2026 komt uit op € 1.012 miljoen, wat nog een tekort betekent van € 556 miljoen. Ook is voor de jaren 2023 tot en met 2026 nog circa € 182 miljoen nodig in de exploitatie, waaruit onder andere de noodzakelijke veiligheidsmaatregelen, onderzoeken en het innovatieprogramma worden gefinancierd. Voor de circa 20 jaar na 2026 is op basis van de huidige inzichten nog circa € 200 miljoen per jaar nodig om het programma tot een goed einde te brengen.

Ad 2. Wat heeft het programma gerealiseerd met de vrijgemaakte middelen?
De programma-aanpak is breder dan alleen de technische opgave. Naast de uitvoeringsorganisatie heeft het programma gewerkt aan diverse breed inzetbare standaarden, protocollen en beleidskaders, en stedelijke vraagstukken die raken aan het succesvol kunnen uitvoeren van het herstel van de bruggen en kademuren. Hieronder een (niet uitputtend) overzicht van wat het programma vanaf de start begin 2019 tot heden tot stand heeft gebracht.

Herstellen en Veiligstellen
Veiligheidsmaatregelen, ruim 200 t/m q1 2022, zie het dashboard voor actueel overzicht.
Voorbereiding en uitvoering diverse projecten (o.a. Walter Süskindbrug, Herengracht, Krom Boomssloot, Molen De Otter)
Financiële bijdrage aan brug- en kadeprojecten in uitvoering bij andere projecten. (o.a. Oranje Loper, Kikkerbilsluis, Da Costakade)
Hoofdprogrammering vernieuwingsprojecten 2020-2040
Gebiedsprogrammering Wallengebied
Beeldkwaliteitsplan Kademuren
Rapid Assessment Grimburgwal

Strategie en organisatie
Actieplan Bruggen en Kademuren, veiligheid voorop (2019)
Organisatieplan (2019)
Programmaplan Herstellen en Verbinden (2020)
Marktstrategie PBK (2020)

Sturing en beheersing
Dashboard bruggen en kademuren
Halfjaarlijkse voortgangsrapportages (Conform regeling risicovolle projecten)

Beleid, Standaarden en Protocollen
Beleid Zone zwaar verkeer (2021)
Uitvoeringsstandaard (2021)
Woonbotenprotocol voor tijdelijke en definitieve verplaatsingen (2022)
Gezamenlijke opdracht Cluster MT voor herorganisatie bouwlogistiek
Handboek (tijdelijke) natuur bij veiligheidsmaatregelen bij Kademuren
Standaard Natuur inclusief bouwen
Programmaspecifieke regeling voor Tijdelijke Buiten gebruik name OV
Bouwprotocol
Monitoringstrategie
Incidentmanagementplan
Proces Zachte Signalen (proces voor meldingen van en door Amsterdammers)
Leidraad voor niet gemeentelijke eigenaren van kademuren

Innovatie, onderzoek en Kaderstelling
Vastgestelde Innovatie- en kennisagenda 2021-2025, waarin het innovatietraject is gestructureerd rond Living labs en proeftuinen voor levensduurverlenging, vernieuwen, toetsen, monitoring en sensoring, en logistiek, waarin we oplossingen genereren en valideren die bijdragen aan doelstellingen van het programma en het behalen van de noodzakelijke versnelling.

Succesvolle proeftuinen: nieuwe meettechnieken voor deformatiemetingen (fotogrammetrie en laserscan)
Succesvolle proeftuin: IML nieuw meetinstrument voor testen van houten palen
2 proeftuinen uit Hacketon Levensduurverlenging (Honingbeer en Octicon Palenwand)
Succesvolle proef meten werkelijke verkeersbelasting
Basale funderingstoets voor alle bruggen met een houten paalfunderingen
TAB en TAK – Toetskaders voor Amsterdamse Bruggen en Amsterdamse Kades
Afwegingskader bomen bij kadevernieuwing

Samenwerking met derden
Samenwerkingsovereenkomst (SOK) Kademakers
Innovatiepartnerschap Kademuren (IPK)
SOK Ingenieursdiensten
SOK Waternet
Raamovereenkomst Monitoring, SBIR traject monitoring
Raamovereenkomst kennisinstellingen: AMS, TNO, Deltares
NWO uitvraag

Interactie met de stad en partners en Social Return
Markt community
PBK Academy
Gebiedsgericht omgevingsmanagement
Convenant met Comité Westelijke Grachtengordel

Externe financiering
Groeifondsaanvraag
Subsidie Erfgoeddeal